

"Образование, професия, реализация: подпомага ли ЕС ефективната връзка между образование и професионалната реализация? "

Изготвил: Даниела Анадолийска

Абсолвент, специалност Европеистика в СУ „Св. Климент Охридски“

Създаден като обединение предимно с икономическа цел, за повече от половин век от съществуването си, Европейският съюз със своите институции, лидери, политики, програми и проекти, се е превърнал в истински стожер на европейските държави във всеки един аспект от тяхното развитие. Идеята за растеж на икономиката на държавите членки на ЕС, с годините се допълни от потребности за развитие на политики за опазване на околната среда, за социална солидарност, за подобряване на условията на работа, за справяне с проблема на безработицата, за насърчаване на образованието на всички граждани на съюза.

България стана член на ЕС през януари 2007 година. Тогава всички трепетно очаквахме промяната и се надявахме, че присъединяването към голямата европейска общност ще донесе на страната редица икономически и политически дивиденди. Това наистина се случи- България стана част от голямото европейско семейство, а по този начин се присъедини към водещите политики на ЕС за растеж и развитие. Нещо повече, освен на пръв поглед ясните плюсове, които има едно такова членство за страната ни, присъединяването към ЕС даде много нови възможности за развитие в редица сфери, част от които е и сферата на образованието.

А именно то е ключов фактор за развитието и професионалната реализация на младите хора. Всеки иска да има по-добра професия, да се чувства реализирал се и успял и да получава удовлетворение от това, с

което се занимава. Може би точно тази трета точка е в основата на добрата и ефективна професионална реализация. Това е и един от най-големите приноси на Европейския съюз- чрез програмите си , насочени към по-добро образование, съдейства всеки да намери и да се развие в тази област, в която се чувства наистина в свои води.

Тук е мястото да се спомене стратегия „Европа 2020” с водещ приоритет справяне с безработицата в Европейския съюз и повишаване качеството на образованието в рамките на съюза. Не може да пропускаме връзката между подобряване на образованието като цел на стратегията с един от другите ѝ приоритети , а именно социалното приобщаване и намаляването на бедността. Колкото по-качествено образование получи всеки един гражданин на съюза, толкова повече се увеличават шансовете да си намери работа, която да му носи икономически дивиденди, но и морално удовлетворение.

В началото на 2014 година стартира програмата „Еразъм +”, чиято основна цел е да насърчава образованието и обучението на младежи за периода 2014-2020 . Тя обединява седем съществуващи програми в тази област, като за първи път спортът има своето значимо присъствие в нея. За младите хора е от основна важност да спортуват и това е поредното доказателство, че ЕС съдейства за подобряване на здравето и тонуса на своите граждани. „Еразъм +” е в продължение на вече утвърдилите се образователни програми на съюза , сред които „Учене през целия живот”, „Младежта в действие” и други, които се превърнаха в образец за работещ инструмент за насърчаване на мобилността и образованието в цяла Европа.

Дори споменавайки името „Еразъм” надали има младеж , който не знае , не е чувал или дори поне веднъж не си е мечтал да се включи в една от най-популярните програми на съюза , свързана с областта на академичната

подготовка. Програмата „Еразъм” е за обмен на студенти на един университет в европейска страна към друг такъв в друга страна в Европа. Тя дава на младите хора един по-различен поглед и още една възможност за образование извън страната. Това е само едната гледна точка на плюсовете и бонусите на програмата. За всеки млад човек е дори от още по-голямо значение да се срещне с нови хора, да създаде нови приятелства, да научи повече за различни култури и дори етноси. Тази програма освен по-добро образование дава и възможност за нови приятелства, мултикултурен поглед към света и отваря врати за работа навсякъде по света.

Да имаш добро и качествено образование, широк миоглед, обща култура, да знаеш повече и да искаш да научиш повече е първата стъпка към успеха. Втората стъпка е да получиш възможност да приложиш натрупаните знания по време на обучението си на практика. Тук възниква и основният проблем, с които се сблъскват младите специалисти в редица сфери. Няма кой да им подаде ръка, да им даде възможност да докажат колко са добри и какво могат и знаят. Получава се порочен кръг- повечето фирми търсят хора с опит, а младежите нямат такъв. Следователно компаниите не им дават шанс да покажат на какво са способни, а те самите няма и как да натрупат този професионален опит.

Тук специално за България се появи една истинска възможност за всички студенти да покажат какво могат на практика. Проектът „Студентски практики” е финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския социален фонд. Целта ѝ е да се даде възможност на млади хора да стажуват в областите, в които са им интересни и искат да се развиват занапред. Това е една възможност и една стъпка нагоре в професионалната реализация на младите хора. Тя е в

състояние да се справи с основния проблем на младежите, а именно като им даде възможност за професионална реализация.

За програмите на Европейския съюз в областта на образованието и за справяне с проблема на безработицата може да се пише и говори много. В почти всяка една от политиките на ЕС е вплетено решение на този проблем, тъй като специалисти са необходими във всяка една област, а в Европа има много такива.

Друг много важен аспект, който трябва да се разгледа за ефективната връзка на ЕС с качествено образование и професионалните успехи, е надеждата. На пръв поглед само думата „надежда” няма много общо с термините образование, работа, професия, реализация и т.н ... Къде обаче е връзката? Европейският съюз дава на всички свои граждани най-основното, от което се нуждаят във време на глобализация, във време на глобална конкуренция, във време на световни проблеми и кризи, а именно надежда. Хората винаги имат нужда от капчица позитивизъм, от капчица кураж и вяра. Още след Втората световна война, когато идеята за съюз, какъвто е ЕС днес, е била само малка частица в зародиш, се е появила надеждата за по-добро и обединено бъдеще. Несъмнено и Жан Моне и Конрад Аденауер са наречени бащите на Европа- чрез своя евро оптимизъм те са дали надежда на европейците, че ЕС ще бъде техен крепител и поддръжник. Не е лесно една държава да се откаже от част от своя суверенитет, както не е лесно и един човек да повярва и да се довери. В случая може да се направи паралел между основното в ЕС, а именно отдаване на част от националния суверенитет в името на общността с всеки един човек и неговото доверие в институциите на съюза.

Младите хора в лицето на ЕС виждат възможност за развитие, която прегръщат и се надяват. Надяват се да посетят чужди страни, надяват се да

натрупат още повече необходим опит, надяват се да имат удовлетворение от това, което работят, надяват се да получат едно по-добро бъдеще.

Именно поради тази причина всички имаме нужда от ЕС, дори самото му съществуване и съществуването на политиките и програмите му, дава на младежите стимул да се развиват и да градят още и още.

А всички знаем, че на Европа ѝ трябва млади специалисти, хора сигурни в своите идеи, студенти с ясни представи за света и живота, едни истински евро оптимисти. Само така континентът ще върви напред, а с него и всички граждани..

Или както гласи надписът на вратите на Дубровник- „Non bene pro toto libertas venditur auro” – „Свободата не се купува и за всичкото злато на света”. А Европейският съюз ни дава именно свобода да живеем, където желаем, да работим, каквото ни харесва и да вземаме решения сами. Какво повече бихме могли да искаме от свобода на избор. Останалото е химера...

Даниела Стоилова Анадолийска

Специалност „Европеистика” Софийски университет